

СПРАВА «САГАН ПРОТИ УКРАЇНИ» (CASE OF SAGAN v. UKRAINE)

Заява №60010/08

Стислий виклад рішення від 23 жовтня 2018 року

У 1979 році ліцей, в якому працювали заявниця та її чоловік, надав їм у розпорядження однокімнатну квартиру (далі — перша квартира). Пізніше міська рада надала сім'ї заявниці іншу квартиру (далі — друга квартира). Оскільки друга квартира була надто малою, заявниця з чоловіком залишилась проживати у першій квартирі, а двоє їхніх дітей переїхали проживати до другої квартири. Згодом заявниця з чоловіком звільнились з ліцею та виїхали за кордон. Раз на рік вони поверталися в Україну та зупинялися у першій квартирі.

У 2007 році першу квартиру було надано в користування іншому працівнику ліцею та вирішено провести інвентаризацію речей, які у ній знаходилися. За відсутності заявниці та її чоловіка, зламавши замки дверей, комісія проникла до першої квартири. Речі, які знаходились у квартирі, було перевезено до приміщення ліцею та поміщено під ключ.

Повернувшись в Україну, заявниця з чоловіком подали заяву до міліції про знищення новим мешканцем першої квартири їхнього майна, яке там залишалось. Міліція здійснила перевірку, проте відмовила в порушенні кримінальної справи у зв'язку з відсутністю складу злочину. У подальшому справу неодноразово повертали на додаткове розслідування, проте кримінальну справу так і не було порушено.

Заявниця також ініціювала цивільне провадження проти ліцею та мешканців першої квартири. У задоволенні позовних вимог їй було відмовлено.

До Європейського суду з прав людини (далі — Європейський суд) заявниця скаржилась за статтею 8 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі — Конвенція) на виселення її сім'ї, незаконне проникнення до першої квартири та знищення її майна, а також за пунктом 1 статті 6 Конвенції на порушення її права на справедливий судовий розгляд в рамках ініційованого цивільного провадження.

Розглядаючи питання, чи може перша квартира вважатися «житлом» заявниці, Європейський суд нагадав, що поняття «житло» у розумінні статті 8 Конвенції не обмежується законно займаним або створеним житлом та не залежить від класифікації за національним законодавством і зауважив, що повністю мебльоване та обладнане додаткове місце проживання може розглядатись як житло у розумінні статті 8 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявниці на незаконне проникнення до першої квартири, Європейський суд зазначив, що проникнення до першої квартири не мало правової підстави у національному законодавстві та не здійснювалось «згідно із законом» у розумінні статті 8 Конвенції. Він зауважив, що у національних судах посилаючись на статтю 30 Конституції України заявниця наводила аргумент щодо незаконності проникнення, але цей аргумент не був розглянутий. Європейський суд констатував порушення статті 8 Конвенції.

Розглянувши скаргу заявниці за статтею 8 Конвенції на виселення її сім'ї з першої квартири, Європейський суд відхилив її, оскільки заявниця не вичерпала національні засоби юридичного захисту щодо цієї частини скарги.

Щодо інших скарг заявниці Європейський суд зазначив, що він розглянув основні юридичні питання та немає необхідності у винесенні окремого рішення з цих питань.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. *Оголошує* прийнятною скаргу за статтею 8 Конвенції у частині щодо проникнення 22 лютого 2007 року до першої квартири та непринятною у частині щодо виселення заявниці з першої квартири;

2. *Постановляє*, що було порушення статті 8 Конвенції у зв'язку з проникненням 22 лютого 2007 року до першої квартири;

3. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суть скарги за статтею 8 Конвенції щодо спалення майна, яке знаходилося у першій квартирі, та скарги за пунктом 1 статті 6 Конвенції.

4. *Постановляє*, що:

а) упродовж трьох місяців з дати, коли це рішення набуде статусу остаточного відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач повинна сплатити заявниці такі суми, що мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу:

i. 4 500 (чотири тисячі п'ятсот) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись, в якості відшкодування моральної шкоди;

ii. 870 (вісімсот сімдесят) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватись заявниці, в якості компенсації судових та інших витрат;

б) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти;

5. *Відхиляє* решту вимог щодо справедливої сатисфакції.